

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2021

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Terveyspalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivisessa sopimuksessa määritellään palvelualueen tavoitteet palveluiden järjestämiseen, resurssien käyttämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Sopimuksessa määritellyt tavoitteet ovat Sosiaali- ja terveyslautakuntaan nähden sitovia.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Terveyspalveluiden palvelualue tuottaa turkulaisille monipuolisia perusterveydenhuollon ja perustason erikoissairaanhoidon palveluita lääkärin ja hoitajan vastaanotoilla terveysasemilla, suun terveydenhuollossa ja erikoispoliklinikoilla sekä sairaalaosastoilla.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Turun väestönkasvu, ikäihmisten osuuden lisääntyminen sekä muiden kuin suomen kieltä äidinkielenään puhuvien osuuden kasvu turkulaisista lisää edelleen terveyspalveluiden tarvetta. Turun palvelurakenne on muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna erikoissairaanhoidopainotteista. Muutoksen aiheuttamiin terveyspalveluiden tarpeisiin on mahdollista vastata suuntaamalla painopistettä kevyempiin palvelumuotoihin ja –rakenteisiin eli panostamalla perustason terveyspalveluihin suhteessa kaikkiin terveydenhuollon kustannuksiin.

Ikääntyvien turkulaisten toimintakykyä tulee parantaa ja ylläpitää sekä toimintakyvyn laskua ehkäistä kaupungin eri palveluita hyödyntäen ja yhdistäen koko ikäkaaren ajan, jotta voidaan välttää toimintakyvyn laskun aiheuttamat terveyshaitat ja kustannukset. Ikääntymisen ja sairauksien aiheuttama toimintakyvyn lasku tulee voida tunnistaa varhaisessa vaiheessa ja kuntouttava työ käynnistää välittömästi.

Turun mielenterveysindeksissä uusi indeksiluku vuodelta 2016 vastaa valtakunnallista keskitasoa. Tästä huolimatta mielenterveyspalveluiden tarve on edelleen lisääntymässä: osin koronaepidemian johdosta mutta jo ennen sitä erityisesti nuorten mielenterveyspalveluiden tarpeelle ja hoidon piiriin hakeutumiselle on ollut lisääntyvä trendi. Tarve matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluille perustasolla toteutettuna on suurta, samoin sosiaali- ja terveyspalveluita integroivien mielenterveyspalveluiden tarve on edelleen kasvava.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Turun väestönkasvu (netto)	1 752	2 084	1 696	2 190	1 662	1631			
65 vuotta täyttäneiden osuus	19,8 %	20,1 %	20,3 %	20,5 %	20,6 %	20,8 %			
Ikävakioidut terveydenhuollon kustannukset:									
• Turun perusterveydenhuollon kustannukset €/asukas									
• Suurten kaupunkien perusterveydenhuollon kustannukset €/asukas									
• Turun erikoissairaanhoidon kustannukset €/asukas	18,2 %	19,7 %	16,3 %	18,6 %	20,0 %	..			
• suurten kaupunkien erikoissairaanhoidon kustannukset €/asukas	26,1 %	26,6 %	20,4 %	22,3 %	24,5 %	..			
	6/6	6/6	6/6	6/6	6/6	..			
Mielenterveysindeksi, ikävakioitu	122,6	100,0	100,4	..	..				

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

- Yhteiskuntavastuutulokset:
 - o Kustannusten, laadun ja vaikuttavuuden tasapaino laadukkaaseen hoitoon ja sujuvien prosessien avulla
 - o Kuntoutuksen ja matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden kehittäminen
 - o Kotiin vietävien ja etäpalveluiden kehittäminen (esim. kotisairaala, etäkonsultaatiot)
 - o Sosiaali- ja terveyspalveluita integroivien työmuotojen ja toimintamallien kehittäminen
- Henkilöstö:
 - o Osaavan henkilöstön työhyvinvointi, työn vetovoima ja houkutteleva työnantajaimago
- Johtajuus:
 - o Riittävä tuki oikeiden asioiden tekemiselle ja tekemiselle oikein
 - o Muutoksen johtaminen

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2019	TA 2020	TAE 2021
Tulot	20 150	20 273	19 737
Menot	121 319	120 814	126 350
Netto	101 169	100 541	106 613
Muutos-%	+ 4,6 %	-0,6%	+5,8%

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2019	TA 2020	TAE 2021
Htv	1309,1	Tavoite tarkennetaan myöhemmin	1370
Palkat ja palkkiot	57 959 603	58 680 988	61 712 960
Sijaistus %	59,5 %	64	64
Sairauspoissaolo%	4,8 %	4,1	4,0

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Alku	Loppu	Strategiakytös
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö (B)	Alueellinen yhteistyö vuodeosastojen käytössä (22.)	V0 Tarpeellisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)			
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö (B)	Kotiin vietävien akuuttipalveluiden kokonaisuuden kehittäminen (23.) /Kotisairaalan toiminnan kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	15.8.2019		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö (B)	Sairaaloiminnan kehittäminen (3.)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	8.1.2020		
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö (B)	Sairaaloiminnan kehittäminen (3.) /Ikäneuvola	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	16.1.2019		2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kiviä
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö (B)	Sairaaloiminnan kehittäminen (3.) /Infektioiden torjunta	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	15.8.2019		3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö (B)	Sairaaloiminnan kehittäminen (3.) /Muistisairaalan henkilön hoito- ja palvelukokonaisuuden kehittäminen	V5 Projektin päättäminen (Toteutusvaihe)	12.9.2017	31.10.2020	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö (B)	Sairaaloiminnan kehittäminen (3.) /Sairaaloiminnan iäkkäysturvallisuuden kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	20.1.2020		3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä
HYTO erillisseuranta	Terveysasemaverkkoa ja hammashoitoa koskeva palveluverkkoselvitys (33.)	V0 Tarpeellisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)			
Palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi ja kuntoutusprosessin toimivuus (E.)	Kotiin vietävien akuuttipalveluiden kokonaisuuden kehittäminen (23.)	V0 Tarpeellisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)			
Palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi ja kuntoutusprosessin toimivuus (E.)	Kuntoutuspalvelujen kokonaisvaltainen uudistaminen (27.) /Kuntoutuksen palvelujärjestelmän kehittäminen ja hallinta	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	9.4.2019		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi ja kuntoutusprosessin toimivuus (E.)	Terveyspalveluiden asiakas- ja palveluohjausyksikön perustaminen (18.)	V0 Tarpeellisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)			
Palveluohjaus, palvelutarpeen arviointi ja kuntoutusprosessin toimivuus (E.)	Terveyspalveluiden asiakas- ja palveluohjausyksikön perustaminen (18.) /Suon th / Potilaan itse tekemien ajanvarausten mahdollisuus WinHIT-potilastietojärjestelmässä	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	22.5.2015		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Aikuisten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluiden yksikön perustaminen (6.)	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)	8.1.2020		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Terveysasemien toimintamalliuudistus (17) /Terveysasemien terveyshyötymalli	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	14.8.2019		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Terveysasemien toimintamalliuudistus (17.) /Omaolo -jalkautus	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	29.1.2019	31.12.2020	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Alku	Loppu	Strategiakäytäntö
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Terveysasemien toimintamalliuudistus (17.) /Puheentunnistus terveyspalveluissa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	29.1.2019		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Terveysasemien toimintamalliuudistus (17.) /Selkäkipuisten potilaiden akuuttivastaanoton tehtävänsiirto terveyskeskuslääkäreiltä fysioterapeuteille	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	15.2.2016	31.12.2020	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Terveyskeskuskonseptin uudistaminen (17.) /Uusi toimintamalli	V0 Tarpeellisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)			
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Terveyspalveluiden asiakas- ja palveluohjauksiköiden perustaminen (18.) /Call Center -toiminnan käynnistäminen terveysasemilla	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	29.1.2019	1.3.2021	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Terveyspalveluiden asiakas- ja palveluohjauksiköiden perustaminen (18.) /Viestintäpilotti terveyspalveluissa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	29.1.2019		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako (C.)	Vanhuspalvelut osana integroitua sote-palveluja (26.)	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)	31.12.2020		
Suun terveydenhuollon toimintamallien kehittäminen	Suun terveydenhuolto (24.) /Suun terveydenhuollon raportointijärjestelmän jatkokehittäminen (kliiniset parametrit)	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	18.2.2020		2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeksisiä palveluprosesseja

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2018	TA 2020	TA 2021
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	68,4	70,0	70,5
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,03	3,3	3,4
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	59,0	62,0	63,0
Lisätietoja:			

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta- väli
Terveysasemat						
Vuosikustannukset/asiakas	T/T	262	236	-	236	vuosi
Sähköinen asiointi	K/T	18 738 as	40 000	30 000 as	40 000	puolivuosi
Omaolon käyttömäärät	L/V				uusi mittari	kk
Paljon palveluita käyttävät (vuosittaisia lääkärikäyn- tejä 8 tai enemmän), kk lääkärikäynnit/vuosi yh- teensä	V, T/T	1800 as		1800 as	1800 as	
Hoitaja- ja lääkärikäynnit yhteensä /hoitaja- ja lää- käri työvoima	V, T/T	251 776	300 000	220 000/	uusi mittari 250 000/	puolivuosi
Puhelujen lukumäärä	V, T/T	296 540		320 000	300 000	kk
Peittävyys:						
• koko väestö	S/P	39,0 %	42 %	40 %	42 %	vuosi
• 65 vuotta täyttäneet	S/P	72,7 %	74 %	70 %	74 %	vuosi
• peittävyys terveysasemat + EPLL/vuosi	S/P	..	-	-		vuosi
• peittävyys terveysasemat, viimeiset 3 vuotta	S/P	64,2 %	-	60 %	64 %	vuosi
Suun terveydenhuolto						
Asiakkaat	V	63 503	64 000	50 000	65 000	kk
Käynnit (kum):						
• Ostopalvelu	K/T	0	0	0	0	kk
• Opetushammashoito	K/T	22 517	20 000	17 000	22 000	kk
• Erikoishammashoito	K/T	20 283	14 000	14 000	18 000	kk
• Perushammashoito:	K/T	135 769	131 000	106 000	140 000	kk
o hammaslääkäri	K/T	86 258	77 500	70 000	90 000	kk
o suuhygienisti	K/T	40 625	44 500	30 000	42 000	kk
o hammashoitaja	K/T	8 886	9 000	6 000	8 000	kk
• Kiireellinen hoito	K/T	28 072	27 000	27 000	28 000	kk
• Alueellinen päivystys	K/T	1 519	1600	1300	1 500	kk
Vastaanottokäyntien määrä /työvoima	K/T	..	-			puolivuosi

Peittävyys:						
• koko väestö	S/P	32,4 %	32%	26 %	32 %	vuosi
• 75 vuotta täyttäneet	S/P	26,8 %	24 %	18 %	25 %	vuosi
Kiireettömään hoitoon pääsy	S/P	106 vrk	<4kk	6 kk	< 6kk	puolivuosi (viikkotaso)
Jatkohoitoaika (T3J), mediaani	S/P	106 vrk	<4kk (sama kuin T3)	< 6 kk	< 6 kk	vuosi
Polikliiniset palvelut						
Poliklinikoiden avohoitokäynnit (kum):						
• Silmätautien pkl	K/T	9 453	10640**	10120	10640	kk
• Korva-, nenä- ja kurkkutautien pkl	K/T	8 251	10400**	7500	8000	kk
• Lasten ja nuorten pkl	K/T	14 552	20800**	18000	19 000	kk
• Lastenneurologian pkl	K/T	5 093	5600	4800	5200	kk
* seurantatapa on muuttunut aiemmista vuosista						
** THL:n ohjeistama hilmotilastointi muuttunut 1.6.2019 silmäpkl, korvapkl, LNP						
Lääkinnällinen kuntoutus:						
Asiakkaat	V	26 592	26 700	26 700	26 700	kk
Palvelutapahtumat (à 45min, kum):	K/T	190 323	191 000	160 000	191 000	kk
• Toimintaterapia	K/T	21 866	23 000	21 000	23 000	kk
• Puheterapia	K/T	16 520	16 550	12 350	16 550	kk
• Asiantuntijatyö	K/T	13 702	13 700	14 000	14 000	kk
• Fysioterapia	K/T	116 520	119 500	97 000	119 500	kk
• Fysiatría	K/T	2 118	*	*	*	kk
*Fysiatrian lääkäri- ja toiminta vuokrattu VSSHP:lle						
Kotiin vietävien palvelutapahtumien osuus (ei sisällä tk-lääkärin lähettämiä)	K/T	22,9 %	23 % pohjaluku käytössä	23 %	23 %	puolivuosi
Poliklinikat:						
• Hoidon tarpeen arviointi <3 vk	S/P	< 3 vko	< 3vk	<3vk	<3vk	puolivuosi
• Hoidon aloitus <6 kk	S/P	< 6 kk	< 6kk	<6 kk*	<6kk	puolivuosi
Lääkinnällinen kuntoutus/fysiatría:						
• Hoidon tarpeen arviointi <3 vk	S/P	< 3 vk	**	**	**	puolivuosi
• Hoidon aloitus <3 kk	S/P	< 3 kk	**	**	**	puolivuosi
Lääkinnällinen kuntoutus/puheterapia:						
• Hoidon tarpeen arviointi <3 vk	S/P	< 3vk	< 3 vk	< 3 vk	< 3 vk	puolivuosi

• Hoidon aloitus <6 kk *kuulonhuoltoon hoidon aloitus >6kk **Fysiatrian lääkärihoito-toiminta vuokrattu VSSHP:lle	S/P	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	puolivuosi
Kuntoutuskeskus						
Asiakkaat Kontaktit • kotona • yksilökontaktit keskuksella • ryhmäkontaktit keskuksella • etäkontakti jaksot *kts. Kaskenlinnan kuntoutuskeskuksen toteuma 284 (jaksot)		pohjalukua ei voida määrittää, tilastointikokonaisuus muuttuu				
Sairaalapalvelut						
Akuuttihoitojen osastoryhmä:						
• Akuuttiosastohoito						
o päättäneet hoitojaksot	K/T	3462	3800	3400	3500	kk
o hoitojaksojen pituus ka	T/T	10,6	< 10	10,3	<10	kk
• Geriatrian arviointiyksikkö						
o päättäneet hoitojaksot	K/T	749	850	750	800	kk
o hoitojaksojen pituus ka	T/T	8,16	< 7	7	<7	kk
• Sisätautien poliklinikkakäynti	K/T	24 171	24000	24000	24000	kk
• Kotisairaalakäynti	K/T	10 347	10500	12000	12000	kk
• Gastroenterologian poliklinikkakäynti	K/T	4257	5000	4200	4500	kk
• Geriatrian poliklinikkakäynti						
o käynnit	K/T	3 473	3300	4000	3500	kk
o omaan asumispaikkaan lähetetyt %-osuus	L/V	55,5 %	50 %	50 %	50 %	puolivuosi
• Geriatrian muistipoliklinikka						
o käynnit (sis. käynnin korvaavat puhe-	K/T	1209	950	1200	1300	kk
lut)						
• Palliatiivinen hoito osasto 4 D						
o päättäneet hoitojaksot	K/T	117	120	140	140	kk
• Palliatiivinen osastohoito Karinakoti/Moikainen						
o päättäneet hoitojaksot	K/T	..	..	130	120	kk
o hoitojakson pituus (ka)		..	..	30	33	
• Kotisaattohoitoa tukeva osasto (nimimuutos)						
o päättäneet hoitojaksot	K/T	..	540	550	550	kk
o hoitojakson pituus (ka)		..	< 14	9	< 14	kk
• Kotisaattohoito	K/T					

○ Potilasmäärä ○ Käynnit ○ Kotikuolemat • 75-vuotisneuvola ○ Käynnit		..	..	150	150	kk
		..	..	9600	9700	kk
		..	..	90	85	puolivuosi
		..	..	1100	750	kk
Kuntouttavan hoidon osastoryhmä:						
• Kuntouttava osastohoito	K/T	1 656	1750	1800	1800	kk
○ päättäneet hoitojaksot	T/T	29,67	30	28	28	kk
• Muistikuntoutusosastohoito	K/T	60	70	..	..	kk
○ päättäneet hoitojaksot	T/T	57,75	< 40	..	..	kk
• Kaskenlinnan kuntoutuskeskus	K/T	284	300	300	300	
○ päättäneet hoitojaksot						
Sairaalahoitosta valmiiden sairaalaosastolla olevien potilaiden keskimääräinen määrä pitkäaikaishoidon jonossa poikkileikkaustilanteessa	K/T	16	< 10	10	< 10	kk
Hoido- ja palvelutakuun toteutuminen:						
• Hoidon tarpeen arviointi	S/P	< 3 vkoa	< 3 vkoa	< 3 vkoa	< 3 vkoa	puolivuosi
• Hoidon aloitus	S/P	< 6 kk	< 6 kk	< 3 kk	< 3 kk	puolivuosi
		paitsi osa sydän ja mahasuolikanavan tutkimuksista		(paitsi osa sydän ja mahasuolikanavan tutkimuksista)		
Lääkehuollon toimitusvarmuus ja –nopeus (%-osuus sisätautisairaalan tilauksista, jotka toimitetaan kokonaan samana päivänä tai viimeistään kolmantena arkipäivänä)	S/P	82/97 %	75/95 %	80/95 %	75/95 %	vuosi
Koko palvelualueen yhteiset:						
Asiakastytytvyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) asteikko 1-10	L/V	9,1	9,1	-	9,1	vuosi
• palvelun arviointi (ka) asteikko 1-5	L/V	4,6	4,5	-	4,6	vuosi
Terveyspalveluiden peittävyys/vuosi	S/P	..	-	-	paranee	vuosi
Terveyspalveluiden peittävyys/3 viimeistä vuotta	S/P	..	-	-	paranee	vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus
S/P=Saataavuus/peittävyys
T/T=Tuottavuus/taloudellisuus